

10.
Q. F. F. Q. V. D. T. O. M.

DISSERTATIO PHILOSOPHICA,

De

INFLUXU ASTRO-

rum in mundum sublunarem,

Theoremata nonnulla proponens:

Q U A M

*In Regiâ Academiâ Aboënsi, ad mandatum atq; suffragium
Amplissimæ Facultatis Philosophicæ;*

P R Æ S I D E

DN. M. ANDREA THURONIO,

Physices ac Logices Professore ordinario, celeberrimo, Regiæ ejusdem p. t. Universitatis R E C T O-

RE MAGNIFICO, præceptore ac promotore
suo, summâ animi observantiâ ætatem

devenerando;

*Pro Gradu & Privilegijs Magisterij Philosophici obtinendis, mode-
stè publico Eruditorum defert examini*

JOHANNES GEORGII ALANUS.

*Ad diem Mart. Anni à nato Salvatore clc clc lxxv. In Audi-
torio superiori & maximo, horis ab octavâ antemeridianis.*

A B O Æ,

1664.

Impressa à PETRO HANSONIO Acad Typ.

Reverendo Plurimum & Praclarissimo VIRO,
DN. GEORGIO C. ALANO,

S. Ste Theolog. Doctori, ejusdemq; in Regiâ Aca-
demiâ Aboënsi Professori primario, Ecclesiæ utriusq; Abo-
ënsis pariter & Nummensis Pastori fidelissimo, nec non Archipræposito Diocæseos
Aboënsis vigilantissimo, Parenti ac Genitori suo, filiali honore & reveren-
tiâ, atatē prosequendo, Salutem & obsequia!

In more positum est ijs, qui scripta sua nomini alicujus nuncupare con-
sueverunt, ut aut Patronum eâ ratione sibi concilient; aut gratum, be-
neficia demerendi studium, hoc ipso declarent. Et est equidem aliqua gra-
titudinis debita pars, literis dictisq; celebrare nomen alicujus; verum ta-
men ne hoc quidem pacto, condigna meritorum persolvitur æstimatio; sed
contestatio solum officiosi cultus, mecanati hoc ipso insinuat. Hæc, Ge-
nitor suavisime, accuratius pensitanti, necessitatem mihi imposuerunt,
exercitium hoc publicum, nominis Tui præscriptione cohonestare. Non
tam, ut Patronum te nunc mihi primum conciliarem, utpote qui jam a
juventute ipsâ, benignissima in me semper fuisti animo, atq; hunc insuper
affectum, ad præsentem usq; diem, paternis satis superq; declarasti benefi-
cijs; quin potius, ut pietatis filialis & promptæ observantiæ testimonium ali-
quod T. & P. ti exhiberem; quo ipso constare posset, haud mihi unquam pro-
pensam defuisse voluntatem, tantam benevolentiam paternam, gratâ
animi testificatione excipere. Quamvis a. Tibi Parens Honoratiss. cons-
scientia facti pro deprædicatione sit, ego tamen Dei hominumq; reveren-
tiam exuisse viderer, nisi commodam hanc occasionem arripuissem, Te
authorem salutis meæ publicè honorandi. Accipe itaq; Serenâ fronte, Geni-
tor suavis, hanc primam publicè testatâ grati animi mei significationem;
atq; hoc insuper tibi persasum habeas, oro, me sicut sum T. & P. ti obstrictissimus, ita
nec, usq; dum vixero, in devotissimâ observantiâ desitutum. Quoniam verò numero
& magnitudine beneficiorum tuorum oneratus, verba mea beneficia tuis imparia esse
persentisco; idcirco hoc animi addictissimi votum postremò ingeminasse contentus,
exopto, ut Deus Te Ecclesiæ, Patriæ atq; Familiæ, quam diutiss. sospitem servet, quo
magis possis virtute ac meritis, nomini tuo propitiâ reddere æternitatem. Hisce Divi-
næ Tutelæ animum commendatus Vale, mihiq; fave.

Dab. Aboæ 11. Mart. T. am R. dam P. tem ad fata usq; colenti.

PRÆFATIO AD LECTOREM.

*Sicut Philosophia populare non est artificium, ut Seneca inquit, in Epist. 16. nec ostentationi paratum; sed animum illa format & fabricat, vitam disponit, actiones regit, agenda & omit-
tenda demonstrat, sedet ad gubernaculum, & per ancipitia fluctuantium dirigit cursum: Ita longè optimè rebus suis consuluisse censendi sunt illi, quos innatum cognitionis Philosophicæ, sciendi desiderium, ad sollicitè reparandum illud, quod sibi à natura deesse intellexere, totos instigavit. Cum etenim illa ipsa sit, animi nostri certa medela, ut in Tusculanis lib. 3. Cicero ait, hoc cum primis maximâ cum contentione, hac in mortalitate, conandum nobis erit, ut intellectum veri ipsius cognitione, & voluntatem actione honestâ, perficere valeamus. Sic demum fiet, ut detergâ tandem ignorantia caligine, & expulsi vitiositate morali, verè felices & civiliter beati, meritò æstimari possimus. Beatus namq; est, ut Seneca ait, non ad quem pecunia magna confluxit; ast ille, cui bonum omne in animo situm est. Quod ipsum priscis temporibus, veteres Sapientiæ antistites, studiose pensitan-
tes, li-*

tes, literario sese otio totos mancipavère; ut & ipsis
hac ratione, perfectio Philosophica, inesse debita, ali-
quâ sui parte obtingeret: probè insuper perspectum ha-
bentes, tantò homines ab hominibus discriminari illu-
strius, quantò unus altero literis excultior emeretur.
Nec defuit conatai eorum successus tantum namq; do-
ctrinâ morumq; cultu profecerunt, ut reliquos morta-
les æstimatione longè supergressi, æternam nominis sui
gloriam, ad posteros summâ cum laude propagarint.
Horum vestigijs, insecutis temporibus, insistentes plu-
rimi, non sine laude eximî, Philosophicis invigilarunt
studijs, famâq; insignes, æternum sibi acquisivère decus.
Verùm enim verò, postquam rerum præstantissimarum
pretia imminui cœpissent, & omnium rerum in pejus
facta fuisset mutatio, adeo in contemptum quoq; addu-
cta est ipsa Philosophia, ut nemo ferè mortalium reper-
tus sit, qui huic honestam aliquam operam impendere
desideraret. Et sicuti ad fluxa atq; caduca applicuère a-
nimus; ita ipsdem quoq; magis intenti, studia literaria
alto despexère supercilio. Huic pernicioso animi morbo,
& certissimæ Rerumpub: pesti, Summæ rerum huma-
narum administratores, opportunè in tempore occur-
rendum rati, præmijs & honorum gradibus propositis,
animos ad Philosophiæ culturam invitare cœperunt.
Quod ipsorum institutum, adeo feliciter ipsis etiam
successit, ut hoc laudis incentivo, plurimi semper, ad
promptius excolenda studia hac Philosophica, allacti fue-
rint.

*rint. Quorum exemplis & egomet incitatus, inerti tor-
pescere otio minime volui, sed adolescentiæ mea spatia,
philosophia cultura consecravi, quantumq; permiserat in-
genij mei tenuitas, in eadem proficere conat⁹ sum. Sic per-
vasum mihi namq; fuit, Philosophiam ipsam esse, quæ ho-
minum animos à prima pueritia, præclaris sapientiæ
studijs informat; ingeniorum habitudinem, ad meliorem
rationis usum instruit; ad genitas ignorantia tenebras,
sui adminiculo dispellit; asperos animi mores emollit
atq; emendat, nec sinit esse feroces: docens in super, in pro-
speris fortunam moderari sapienter, in adversis tole-
rare fortiter, constanter. Cæterum in laudes ipsius ul-
terius excurrere, supervacaneum planè duco, tantum
rationem instituti mei, Benevolo Lectori, brevibus
indicasse suffecerit. Cum itaq; triplici præmisso examine
privato, mihi honores Philosophicos adituro, ab Am-
plissimâ Facultate Philosophicâ, injunctum esset, ut
materiam aliquam non minus utilem quam jucundam,
speciminis publici loco, pertractandam susciperem; tulit
animi sententia, Theoremata nonnulla, de Influentijs
Astrorum, sub disquisitionis incudem revocare, ea-
demq; eruditorum judicio examinanda subijcere. Atque
hæc ipsa fuerunt, quæ in antecessum, præemij loco præ-
fari volui, hisce nunc itaq; finem facio, hoc unum te
Candide Lector postremo rogasse contentus, ut talem
huic qualicunq; scripto adhibeas censuram, qualem &
ipse in proprijs scriptis, ab alijs experiri voluerit;*

quod si à quovis æquo æstimatore impetravero, nihil iniquos Aristarchos morabor, præterquam quod bellorum ipsis optem, ut ad sanio rem mentem redire possint, nec aliena semper sinistrè interpretari. Sit itaq;

Theorema Primum.

Corporum cœlestium vis & activitas circa mundum elementarem est magna.

Per cœlestia corpora, præsentia in theoremate, non cœlum, quod stellarum omnium commune est receptaculum; sed astra ipsa, quæ illic perpetuò moventur, intelligenda veniunt: sicut & per mundum elementarem, denotantur res materiata moleq; corporea prædita, quæ intra ambitus lunaris concavitatem continentur; potissimum verò globus hic constans terra & aqua, cum in eo contentis, designatur. Per vim astrorum, influxus cœlestium corporum intelligitur, secundum quem ista, in & circa sublunaria, per modum causæ operantur. Tale autem influxum causalem, in hæc inferiora ab astris exerceri, propositum asserit theorema. Quamquam verò extiterint & etiamnum existant, qui stellis, exceptâ illuminandi facultate, omnem agendi vim in hæc sublunaria denegant, pronunciantes, eas ornatus tantum gratiâ cœlo illatas esse. Nihilo tamen fecius, cuivis rem ipsam aliquantò accuratius æstimanti, rationemq; & experientiam consulenti, apparet, magnam esse vim siderum in hæc inferiora, & admirabiles habere vires, perpetua illa mundi lumina. Et enim ut à ratione primum incipiam; Quemadmodum nihil in rerum natura, otiosum à naturæ autore positum est, ita nec existimandum facile, hæc splendissima

diffima corpora caelestia ἀργύρεα facta fuisse; sed
 potius concludendum, singulis suas peculiare inditas
 esse vires, quibus varios in hisce sublunariis effectus
 cicerent, mutationes inducerent, & hæc inferiora di-
 versimodè afficerent. Deinde præterea, ut omnes
 omnino res naturales, certas obtinuerunt formas, sic
 per easdem eas operari planum est. Formâ quippè
 operandi principium est, imò (ut constans rectè phi-
 losophantium sententia habet) quævis res ob suam
 operationem est. Cum itaq; & *stellæ, nobilissimas inter*
inanimata acceperint formas, certum quoq; est, easdem secundum
has, operationes quasdam edere peculiare. Experientiam verò,
 si quis ulterius, in hujus rei testimonium advocare
 voluerit, etiam hanc fidem facere antea dictis, depre-
 hendet certissimam. Omnes namq; experimur, *Solem*
 luce suâ efficaciter calorem in inferioribus excitare,
 hoc excitato eadem fovere, fovendo ipsa in operatio-
 bus suis adjuvare, disponere, promovere; lutum, va-
 pores extrahendo & resolvendo, exsiccare; humana
 corpora denigrare. Præterea jam certò constare, lu-
 nam corpora refrigerare, humores in illis adaugendo
 & minuendo variè cicer, & quæ sunt reliqua per plu-
 rima ipsius effecta. Nec prolixus ero in reliquarum
 stellarum operationibus recensendis, quas illæ suo
 congressu, ortu occasuq; , sub certo aspectu, in his ter-
 ris exercent; cum vel ex hoc uno satis manifestum
 sit, insignem in sublunaria astra habere activitatem,
 quando certis vicibus frigus, & stas quoq; tempori-
 bus æstus intendunt. *Quæ omnia cum ita sese habeant,*
& mutationes manifestas, corpora caelestia, circa hæc elemen-
taria efficere, dilucidè exponant; idipsum quoq; affirmandum
erit, quod ratio una cum experientia, sufficienter demonstrant.

Theore-

Theorema Secundum.

Corpora coelestia ratione quorundam effectuum, se habent ut causa universalis & inadequata.

Sidera operativam circa hac inferiora exercere virtutem, adeoque causaliter in sublunaria influere, superius proximè probatum dedi. Id autem quomodo eveniat, & num ad plures effectus inadequatè & indifferenter producendos; num verò, ut agentia ex sese determinata concurrant, adeoque quales cause dicenda sint, nunc porrò videndum. Causa hic tantum efficiens intelligitur, cujus alijs divisionibus sepositis, eam solum, quà in Universalem & particularem dividitur, assumo; dispiciendo, num ad alterutram, an ad utramq; diversimodè tamen, reduci coelestia illa corpora possint, idq; hoc & sequenti theoremate declarabitur. Hic igitur cum primis observandum (α) causam universalem dici illam, quæ ex se simul indifferenter & indeterminatè ad plures effectus concurrat; adeoq; ad certam aliquam speciem determinata non est. Deinde (β) dupliciter posse intelligi ad plures effectus concurrere; vel, ut ad omnia effecta concurrat, & sic sola prima causa, universalis dicenda erit: vel ut ad multa tantum influat, & hac ratione astra rectè universales cause dicuntur. Non igitur absolutè, vel in collatione ad Deum, sed ratione sublunarium, particulariter & determinatè agentium, hic cause universales appellantur. Prætera tenendum, nec sic corpora coelestia causas hic universales statui, ut cum omnibus sublunariis particulariter agentibus, singulorum effectus eliciendo, concurrant; ignis namque sine influxu coelesti calefacere potest, & pulverem pyrium admotum accendere: sed tantum cum ijs operari dicuntur,

cuntur, quæ ordinariè influxu eorum indeterminato, tanquam adminiculo quodam, ad operationes suas edendas indigent. Talis v. g. est vis germinandi in plantis, quæ quando calore solis fovetur & adjuvantur, vim vegetativam exercere incipiunt. Sunt quoq; *astra* causæ inadequata, quia ad quosdam effectus producendos, sola non sufficiunt, sed à particulari superveniente causâ determinantur.

Theorema Tertium.

Astra quosdam etiam effectus, ut causæ particulares attingunt.

Causa particularis dicitur, quæ proximè & determinatè, certum effectum producit. Tales etiam sunt *stellæ*; quædam enim effecta naturam astrorum, ut causam sufficientem & proximam consequuntur; qualia sunt, æris illuminatio, vaporum attractio, aliæq; ejus generis plura; quæ satis superq; arguunt corpora cælestia particularia esse agentia. Nec obstat, quod nonnunquam alia quædam ad tales effectus, quodammodo etiam concurrant; id enim non prohibet, quo minus causæ particulares, dicenda sint *astra*; aliàs sequeretur nullam dari causam particularem.

Theorema Quartum.

Astra non agunt in hæc inferiora per motum.

Haftenus ostensum fuit, *astra* veram circa sublunaria exercere causalitatem, ac in ea, tum universaliter, tum particulariter, influere: nunc ad meliorem hujus actionis intellectum, paucis disquirendum venit, quæ sit ratio eorum in hæc agendi, quibusq; medijs influxum

cælum præstant. *Agens enim & patiens, cum loco sint valde disjuncta, videndum quomodo uniantur, simulque existant, cum id ad actiones naturales necessario requiratur.* Dicitur igitur hic per motum idipsum non fieri. Siquidem autem motus vocabulum ambiguum est, idcirco alijs acceptionibus omissis, quæ aliunde desumi poterunt, hic motum saltem intelligi localem indicasse sufficiat. Observandum insuper, per motum agere vel non agere, dupliciter intelligi posse. 1. *Ut motus sit ratio, virtus & medium, per quod astra suas actiones in hæc inferiora derivant, & id in theoremate negatur.* 2. *Ut sit tantum conditio quadam, applicans virtutem internam activam siderum, ad diversa loca & corpora inferiorum, concediturque; sic motum ad influxum astrorum requiri.* Nam sicut approximatio necessaria est agenti, ut in passum agat; sic etiam ad actionum diversitatem, difformis requiritur applicatio. Idem enim agens naturale, eisdem passo applicatum, eundem producit effectum, modo conditio materiæ id permiserit; Ergo ut diversas afficiat subiecti partes, iisdem applicetur necesse est. Talis autem applicatio sit per motum; Sol etenim & reliqua astra, alijs atque alijs terræ partibus, per motum variè applicantur. Motum igitur, hoc modo requiri ad influxum, perspicuum est: Imò si sol non moveretur, quasdam terræ partes nunquam illuminaret. Conceditur ergo proposito in theoremate, motum conditionem quandam esse, sine quâ in talia vel talia corpora influere nequeunt astra; verum negatur, ea per motum id simpliciter & præscicè præstare; ita ut absque ea, agere in hæc inferiora planè non possint. Etenim cum cælum sit ens completum, habens sibi inditas sufficientes virtutes operativas, etiam quiescens poterit ope-

rari. Positâ namq; actu sufficiente, & absq; impedimen-
to virtute agendi, nec non passo debito modo proportiona-
to ac approximato, naturaliter absq; ullo motu, tanquam
causa, sequitur actio. Nec sanè videtur ratio aliqua,
evidenter inferens, motum astris potius, quàm cate-
ris rebus, virtutem agendi, subministrare oportere.
Constat insuper ex historia Josua, corpora cælestia, in &
circa hæc sublunaria, absq; motu, activitatem suam exer-
cuisse.

Theorema Quintum.

*Astra per Radios luminosos, in hac inferiora in-
fluxum suum derivant.*

Hic notetur in principio, lucem esse triplicem: pri-
ma est qualitas & proprietas essentialis corporis lucidi. Se-
cunda sive radius, est fulgor & imago à primâ lucē exsili-
ens, in rectum & acutum. Lux tertia est lumen tum à
primâ, tum à secundâ luce emanans, non in lineas vel py-
ramides diffusa, sed in latum effusa. Primo itaq; modo
lux est in corpore lucido: deinde radius lucis imago est,
à corpore lucido in rectum protensa; postremò lumen
ex his ambobus oritur, quod à latere extra radio-
rum incidentiam, obliquè in omnem partem mediij
spargitur. Afferitur autem in hoc theoremate, per
radios luminosos, astra in hæc sublunaria influere;
quod ipsum manifestum est, cum ex alijs, tum potissi-
mum ex calefactione; quam potiori suâ parte, per
radios in inferiori mundo excitari, tam sensus, quàm
ratio ipsa, confirmant. Hæc quidem: Nam ideo
plus caloris in æstate excitat sol, quia fortius ir-
radiat, radijque per reflexionem multiplicati, eò ef-
ficacius atomos igneas ex corporibus mixtis evocant;

qui intensiorem postea excitant calorem : hinc nec media aëris regio, nec cacumina altissimorum montium, facile incallescunt, quoniam radij reflexi, eò usq; non pertingunt. Hinc radij solares quoq;, alij alijs in excitando calore fortiores sunt. Qui enim perpendiculares cadunt, & in se resiliunt, efficacissimi sunt; his in efficaciam proximi, qui minus in obliquos angulos abeunt; quò vero magis ab incidentia puncto obliquè recedunt, eò remissiorem calorem evocant. Sensus autem idipsum etiam evidenter ostendit. Radij namq; solaribus expositi, confestim sentimus calorem; imò tantus interdum, ex coitione & multiplicatione radiorum, calor excitatur, ut & ignem quandoq; in actum combustionis eliciat, quemadmodum specula concava Archimedis, classem hostium, igne radiis solaribus excitato, cremarunt. Manifestum ergò ex dictis evadit, mediantibus luminis radiis in hac inferiora agere astra.

Theorema Sextum.

Astra interventu solius lucis, non operantur, in hisce inferioribus, sed etiam, per alias occultas vires, quas communiter, influentias vocant.

Proximè superius demonstratum est, astra per radios luminosos agere in hac inferiora; quod tamen de omni eorum operatione, præsciè non est accipiendum; radij etenim eam omnem non attingunt. Theorema igitur hoc, alias insuper peculiare, ponit rationes agendi astrorum, in hac sublunaria, quas influentias vocant: Quæ vox, quandoquè latè accipi consuevit,

pro

pro quâvis astrorum virtute & qualitate, sive sensibilis ea fuerit sive occulta, per quam astra in effectû alicujus productionem incumbunt, dicunturque hac ratione etiam, ipsi radij influentia. Interdum verò strictè pro occultâ qualitate ac virtute, distinctâ à luce, per quam astra, ad aliquos effectus producendos, efficacia sunt. Hanc dicunt quidam qualitatem esse spiritalem, à stellis in sublunarem orbem, latenter effusam, per quam subjecta apta eam recipere, certo modo afficiuntur. Sunt proinde Influentia, qualitates astrorum nobis incognita, per quas cœlestia illa corpora, peculiares circa sublunaria exercent operationes. Lux igitur & influentia in eo differunt, quod illa sit qualitas quædam sensibilis, objectuquè corporum opacorum impediatur; hac verò neutrum. Hujusmodi dari influentias, plurimi negarunt, asylum ignorantia easdem vocitantes; quidam etiam à luce eas non distinguentes, hanc ad omnes astrorum operationes, sufficere existimarunt; adeoque tales influentias tollendas, plurimis persuadere conati sunt. Quorum opiniones, tanquam vero minus consonas, præsens rejicit theorema. Cum etenim plurimos in ipsâ naturâ reperire liceat effectus, qui nullis alijs particularibus adscribi possint causis, præterquam astris, nec tamen per radios luminosos produci eosdem, manifestum sit; idcirco peculiares ipsis competere vires occultas, per quas tales effectus producant, statuendum erit. Patet idipsum hac ratiocinatione: Dato effectû, necessario danda est causa, cum iste ab hac in fieri omninò dependeat; at jam dantur effectus, alias causas præter astra non agnoscetes; qui tamen nec per lucem solam, nec per motum, aut aliud quid manifestum, producantur; sequitur itaq; omninò occultum quid dari, per quod tales

operationes edantur; id autem hic *influentiarum* nomine designatur. *Effectus* autem tales reperiri, (quod prius erat ostendendum) *inductione omnium astrorum*, plurimarumque eorundem *operationum enumeratione* patescit; quod cum prolixè persequi, ratio instituti non permittat; idcirco quosdam *precipuos effectus* recensuisse sufficiat. Hinc est quod *Sol* in puncto solstitiali, linteola & retia, aëri exposita, corrumpit; si *vel* densissimis obductum fuerit cœlum nubibus; *vel* ista in umbroso loco collocata, quo radij luminosi non pertingunt; nec verò, ex calore per radios evocato, id fieri poterit, cum circa solstitium brumale, omnia hic rigeant gelu, qui tamen effectus, & tunc nihilominus sequitur. Hinc *Olea*, *Tilia*, *Populi*, *Ulm*i &c. *folia*, die solstitiali se convertunt, & aliâ parte cœlum aspiciunt, quàm prius; quæ quæso major vis eo die ad hoc à luce, quàm alio? Hinc *Lunâ* crescente vel decrecente, *Ostreæ*, *conchilia*, *conchæ*, omnes, incrementum vel decrementum suscipiunt, etsi in terræ cavernis lateant. Hinc *Selenites lapis*, imaginem lunæ quotidie crescentis, vel decrecentis refert, si vel nunquam lumine lunari attingatur, prout id authores testantur. *Stella* itidem, hinc aliæ refrigerant, aliæ exsiccant, aliæ *asium inducunt*. *Frigus* autem per radios luminosos effici, haud facile quis dixerit; cum naturale agens ad unum oppositorum, tantum determinatum sit. *Calor* verò si per radios solum excitaretur, cur ante exortum *Sirium*, dum adhuc magis perpendiculares, hic apud nos, radij solares existunt, adeo intensus non est ac postea? Fluit itaq; hoc ipsum, à peculiari *influentia istius stellæ*, quâ operante, calor in

his

his inferioribus vehementior excitatur. Ex his jam declaratis atque expositis, manifestum evadit, peculiariores inesse astris agendi virtutes, easque nobis occultas; quod diversa quoque eorum specifica natura, omnino evincit, cum eam operatio propria, per vires sibi inditas, infallibiliter consequatur. Lux autem ubique ejusdem speciei est, ea igitur effectuum distinctissimorum, proxima & immediata causa esse non potest; ergo alia statuenda, ipsa scilicet influentia.

Theorema Septimum.

Corpora cœlestia non semper producant effecta, ad quæ naturaliter efficienda, per suas influentias ordinantur, sed in ejusmodi operationibus sæpè possunt impediri.

Explicatum hactenus fuit, sidera in hac sublunaria causalem influxum exercere, idque per vires tam manifestas quam occultas; exponendum nunc igitur venit; numne in operationibus suis quandoque impediuntur, adeoque effectus per se alioquin intentus, non semper sequatur? Hic cumprimis sciendum, nunc in questione non esse; anne astrorum influxus ullâ ratione intercipi possit? Certum enim est, causam primam; vel cælum ejusque vires destruendo; vel concursum suum conservativum, aut influxum cooperativum, ei subducendo, id facile præstare posse; Sed nunc disquiritur; num à particulari aliqua causa, id effici queat. Advertendum deinde, duplicem de hoc ipso quoque questionem moveri posse: & ita quidem. Num universa actiones omnium astrorum, à particulari aliquo agente inhiberi queant?
de quo

De quo *quæsit*, præsens theorema institutum non est. An verò hæc vel illa actio, hujus vel illius astri, ob interveniens particulare impedimentum, suspendi quandoque, possit? idipsum hic affirmatur. Multipliciter autem etsi hoc fieri possit, duos tamen præcipuos modos recensebo; accidit hoc itaque. 1. *Ex parte materia*; si namquæ materia actionem receptura, convenienter non fuerit disposita, nec satis agenti proportionata, *impressionem* vel *planè respuit*, vel *secus recipit*. Receptivum etenim, non ad modum imprimentis, sed per modum receptivitatis suæ recipit, ut ait subtilissimus Scaliger. Exerc. 16. Hinc v. g. sol ceram indurare nequit, cum conditio ejus resolutionem tantum admittat. 2. *Ex parte concausa*, si videlicet alia concurrat causa, priorem impediens; Sic v. g. hic planeta, istius operationes, potest interturbare & inhibere. Ex his jam allatis sequitur, *astra juxta influentias suas, effectum in his inferioribus producere non posse*, quando scilicet aliter atque aliter à particulari agente limitantur; Undè perspicuum manet, *astra in influentijs suis, de facto sæpè impediri*.

Theorema Octavum.

Effecta Astrorum non imprimuntur necessario, etsi sint agentia necessaria.

Probatum antea est, *astrorum influxum posse impediri*; at *impedita causa, effectum non sequi*, manifestum est: Unde etsi *astra sint agentia necessario*: quia tamen

à contingente causâ ut plurimum determinantur, eorum quoq; effectus erunt contingentes; effectus enim efficienti proximo & particulari semper proportionatur; sic etsi sol, semen & terra necessario agant, quia tamen agricultura & seminatio causa sunt contingentes, etiam segetes contingentes effectus erunt. Sic quamvis frigus, per se à cælo intendatur, si quis tamen foco instructo se stiterit, haud frigebit; quo spectat & illud vulgatum, etsi cælum rigeat, si in balneo lavas, sudabis nihilominus.

Corollaria.

1. *Astra non agunt in res spirituales; quia omnis a-
ctio veram passionem inferens, semper procedit à
proportione majoris inaequalitatis, i. e. fundatur in
excessu agentis supra patiens; hic verò talis ex-
cessus non est.*
2. *Corpora coelestia in intellectum & voluntatem ho-
minis, directè non influunt; indirectè tamen, me-
diatè, per accidens & propter aliud, in has facul-
tates agere possunt, eas tamen nullo modo, in pro-
prijs operationibus cogendo vel necessitando.*
3. *Per vires & aspectus stellarum, actiones liberae
nec sciri, nec praedici possunt.*
4. *Mores & fata hominis nascentis, ex astris
praedici non possunt.*

*Atq; tantum pro ratione instituti, de hac materia proposuisse
sufficiat.*

Sit pater ô rerum, tibi laus, tibi gloria soli,
Omnipotens sapiens & sine fine Deus.

*Ad Iuvenem Natalibus, morum elegantia & eruditione
præclarum,*

DN. JOHANNEM G. ALANUM,
Philosophiæ Candidatum pereximium, pro summis
in Philosophiâ honoribus disputaturum,
amicum perdilectum.

Quâ ratione suas rutilantia sidera vires
Immittant terris, lis fuit ista vetus.
Commenta est olim multos mens vana Deastros,
Diverſoque habitu quemlibet, atque gradu.
Prodiit hinc Lucina, Venus, Phœbusque, Diusque:
Inde habuit fictos credula turba Joves.
Rectius ipse ſapis, quod cœli influxibus orta
Nomina, *ALANÆ*, taces; promere vera ſtudes.
Ille Tuus Nobis mirè ſe comprobât auſus
Ingeniumque tuum, mirificuſque lepos.
I fauſtis avibus! ſtudio vigilique paratam
A doctis *Laurum* ſuſcipe fronte; vale.

*Extemporalem hæc & brevem, amicam tam
men gratulationem appoſuit*

P R Æ S E S.

Ad amicum plurimum dilectum,
*Eruditione inſigni, morumq; concinnitate exornatiſſimum
Juvenem,*

DN. JOHANNEM GEORGI ALANUM,
Philosophiæ Candidatum digniſſimum, pro gradu Ma-
giſterij, de *Viribus Aſtrorum*, ſolidè diſputantem.

Salve magne parens, calideq; caloribus almis
Vitæ auctor nobis, reliquiſq; animalibus illis,
Quæ ſibi connato aut ingeſto ſemine ſurgunt.
In ſpecie: Tu frugiferis ades æſtibus arvis,

*Molle coquens segetes, fructusq; herbasq; virentes;
Vivere queis valeat totum genus omne animantum.
Tu membris hominum agrotis medicamina præbes,
Radicesq; salutiferas, non inscius artis,
Succosq; Agriculis notos, vel ubiq; ministras.
Salve tu Phœbi clari præclare satellites,
Disseris egregiè de claro dogmate Jannes;
Vive diu Jovæ, Patriæ, Tibi vive Tuisq; !*

L. Mæ

E N E V. S V E N. Q. g. a.
S. S. Th. D. & Prof.

---

*Natalibus, ingenio, virtute & bonarum artium studijs
claro Juveni,*

DN. JOHANNI G. ALANO, Philosophiæ Can-
didato pereximio, Patriotæ & amico suo honorando,
pro Gradu in dictâ Facultate doctissimè disputanti, decretos hono-
res ex animo gratulatur :

FLos Juvenum, patriæq; domus spes magna, parentis
Deliciæ & Sophiæ dulcis alumne tuæ :

Salve Castalides medias, interq; Dearum
Amplexus, genite & nectare paste diu :

Qui modò, quos meruit tua virtus candida, honores
Auspice Musarum præside lætus adis.

Sic redeunt noctes: & lucubrata Camœnis
Tempora perpetuâ luce serena manent.

Te veneranda patris nato, lætata senectus
Se reficit, fatis amplificatq; moram.

Felix quem stimulant virtus & gesta parentis :
Qui propè quod laudes, quodq; sequaris, habes, !

Vive diu ! fratres tua sic vestigia ducant :
Ceu Patris exemplum nunc imitare tui.

Prosper eas Charitum decus ingens: Castalis ipsa
Jam tibi pro meritis laurea sarta parat,

Sic

Sic vireas felix æternæ frondis honore:

Et referas Clario commoda multa choro.

Inferet ergò tuos titulos & nomina clara

Perpetuis fastis Musa benigna : Vale !

MART: MILTOPÆUS

Eloq. Prof. ord.

Du optaram eam tandem dari occasionem, quâ affectum erga te ALANE meum, explicare liceret mihi; jam votis compos factus, unde incipiam, ubi desinam nescio; tantâ enim me latitiâ felicitas affecit tua, ut eam verbis satîs enarrare nequeam; est enim difficile amori verba reperire. Et tibi ne honorem, an te honori gratuler, adhuc in æquilibrio vacillat animus, utrôq; nutans. Scio enim honorem hunc ambitiosè jam pridem talem expectasse juvenem, qualem virtus te jam fecit tua; sed & negare non possum, te, Paternarum virtutum æmulum, ad hoc fastigium adspirasse. Scilicet, non ignorabas corpore atq; animo constare hominem, alterum cum pecudibus habere commune, alterum cum Dijs proprium; illum ergò, quo solo homo à bestia differt, tantò majori excoluisti studio, quantò te ab ijs recedere, & ad Deos accedere videbas magis: Ut ij demum homines appellandi, qui vitam silentio, veluti pecora, transigere oderunt, & quod est reliquum ætatis, virtutis & bonarum literarum studio impendunt. Gratulor ergo tibi, nec ego solùm, sed & totus cœtus Academicus, novum hunc honorem, & ut eum virtus comparavit tua, ita ut eo in Divinî nominis gloriam, Reipub: incrementum, Parentum & amicorum utâre gaudium, voveo & opto; quod etiam à virtute tuâ jussus, de te sperare & audeo & debeo. Has tibi, contestandi amoris causâ, ut darem lineas, impulit, quo me erga te sis esse, affectus. Tu eodem fac sis in me quo hætenus. Vale !

E. Falander.